

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Lisi
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

izhaja vsako sredo.

Stane četrtletno: 1 šiling.

Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25

Pozamezna številka 10 grošev.

Leto V.

Dunaj, 30. septembra 1925.

Št. 39.

Gospodarske težave Avstrije.

Eden najboljših poznateljev avstrijskih gospodarskih razmer je poslanec Streruvic. Kot predgovor za pogajanja v Ženevi je pisal v „Reichspošti“ dne 30. avg. tole: „Avstrija ni organično vzrastla država, marveč nek preostanek druge države, in s tem ostankom nove države ne marajo tesnejših zvez. Nova Avstrija nima dosti polja, da si pridela svoj kruh, potem pa tudi nima odjemalcev za svojo precejšnjo industrijo. Čez meje tovarne niso mogle delati, ker so se nove države proti nam zapirale.“

K temu bi bilo pripomniti, da so avstrijski Nemci samo krivi državnega razdora, ker so se popolnoma udali pruskemu vodstvu in v Avstriji hoteli vladati po pruskih receptih. Avstrija je bila po večini slovanska država, a Nemeč ni hotel pripoznati nobene pravice drugim narodnostim, ki jih je kulturno davil kot da bi bili njegovi hlapci. Kakšne grde komedije so se uprizarjale, ko je slovensko ljudstvo hotelo svojo univerzo! Kakšne komedije so se igranje, ko so Italjani hoteli v Innsbrucku svojo pravno fakulteto! Nemški študenti so jim vso šolo razbili, in nihče jih zato ni kaznoval. Tako se dolgo naprej sevé ni moglo vladati.

Polom in poplava s papirnatim denarjem sta razdrila denarne razmere. Krščanski stranki se mora očitati, da je pustila stvari iti kakor so šle in da niti ljudi ni opozarjala na nevarnost. „Zdaj, zdaj bomo valuto ustavili in bo denar držal vrednost,“ tako se je pravilo, ko se je dan in noč sipal med ljudi ponarejeni denar. Ko bi se bili ljudje opozorili, ne bi bili več jemali tega denarja in goljufija bi se bila sama ustavila.

Razmerje med uradniki in kmeti ter obrtniki se je po vojni spravilo v nered, ko je prišlo k nam toliko drugod izgnanih Nemcev. A zakaj so se Nemci drugod izganjali ali zakaj so zbežali sami in se zbirali v Avstriji? Ker jim je očitala vest, da so kot uradniki delali na Kranjskem, Češkem i. dr. nemško, ne pa ljudsko politiko. Sploh pa se je pri nas zamudilo, razne

nepotrebne ljudi pravočasno spraviti tja, kjer so doma, in zdaj ti tujci jemljejo domačinom zaslužek ali dobivajo od države pokojnino.

Vsled vojne so se ljudje odvadili štediti, delo jim mrzi in med seboj se več ne umejo. V inozemstvu se je to Avstriji očitalo. Ne vsled vojne, marveč vsled padanja valute so ljudje nehali varčevati: kdor je l. 1921 in 1922 varčeval, je vse izgubil, kdor je denar porabil, da si kaj kupi, in če je bila le suha opeka, si je premoženje rešil. Radi tega ljudje še danes ne marajo štediti, in vsakdo le gleda, kje bi si kaj kupil. Da ljudem mrzi delo, je le deloma posledica vojne: deloma je tudi krivo le padanje valute, ko si je vsakdo, čim neumnije je spekuliral, delal denar z valutno špekulacijo.

Avstriji se more pomagati s tem, da se dvigne kmetijstvo. Avstrija je kupila l. 1924 žita za 157 milijonov zlatih kron, moke za 111 milijonov zlatih kron, mašči za 68 milijonov zl. kron, mesa za 61, mleka, sira in jajc za 33 milijonov zlatih kron.

Iz tega je razvidno, da mora država gledati, da dvigne čimprej lastno produkcijo. Kmetijstvo pa se ne more dvigniti, dokler je denar predrag. Iskalo se je cenejši posojil v Ameriki, a ameriški bankirji se s takimi malenkostmi ne marajo ukvarjati. Streruvic misli, da bi bilo umestno, če bi državna banka najela velik ameriški kredit po 5 ali 6% in ta bi naj denar izposodila proti jamstvu deželnim hipotečnim bankam, ki bi ta denar mogle kmetom posojevati po 8%. Streruvic tudi misli, da bi se mogel dobiti denar za začasna nevknjižena posojila, če bi občine jamčile.

Avstrija uvaža vse preveč premoga. Ta uvoz se omejuje z zgradbo elektrarn. A izkoriščanje vodnih moči napreduje prepočasi in je predrago: ceneje bi bilo, ob premogovnikih postavljati električne stroje in elektriko potem napeljat kjer je je treba. Streruvic povdarja, da se vodne zgradbe za proizvodnjo električne moči ne obnesejo povsod.

Avstrija je l. 1924 kupila iz inozemstva 1000 vagonov, to je 100 milij. metrov pavalnatih tkanin. Deloma bi se to blago lahko izdelalo doma in bi se pri tem zaposlilo veliko delavcev.

njem dušo, duh svoj pomlajuje. Nisi štedil žuljev ne denarja, dragih bratov zbral si broj, ne svinčnik, pač sekuro vzela si v roke in gradil, oprt na rame svojih borcev.

Stal je dom. Vabil v hrame svoje je delavce za narod vnete in za blagor roda svojega. Zopet stopil si na plan s sosedom svojim, dragim Ti Bohnetom, podpiran od vnetih sodelavcev. Marsikteri igrokaz pokazal se je Slovencem, bodril jih, vlival jim poguma je balzama. Zastopal brate v občinskem si odboru zvest geslu svojemu: pomagaj bratu brat. Izkusil sicer marsiktero si prevaro, a ostal vzvišen si, ustrajen in delaven.

Kdo šteje vse odbore, častna Tvoja vsa poslanstva, kjer delal si za narod za bližnje svoje vse? Dela Tvoja na gospodarskem in socialnem polju oznanja hranilnica in posojilnica v Sinči vasi, koje neumorni in delavni odbornik oz. predsednik si bil, dragi preminuli, skozi dolga, težavna leta. Tam je zapisan in bo ostal ovekovečen Tvoj trud in vse Tvoje stremjenje za povzdig in osamosvojitve slovenskega življa na Koroškem.

Nisi se ustrašil niti boja in preganjanja po nesrečnem plebiscitu, kakor skala si ostal

Industrija si prizadeva svoje delo tipizirati in simplificirati, to se pravi, izdelavati bolj enovrstno blago; ljudstvo se mora temu tudi šele privaditi. N. pr. mora imeti vsaka trgovina za moško in žensko obleko na ducate vrst blaga, ki bi bilo lahko cenejše, ko bi ljudi ne bili tako izbirčni in bi se s par vzorci zadovoljili. V trgovskem oziru trpi Avstrija pod tem, da se trgovske razmere s sosednimi državami še niso ustalile. Pred tedni je Poljska kar čez noč zaprla naši trgovini meje. Druga neprilika pa je ta, da nas sosedje silijo pripuščati uvoz nepotrebni stvari, n. pr. vina, ki se ga preveč zaužije.

Ljudi v Avstriji ni preveč, a preveč jih je v nekaterih poklicih. Z izsiljevanjem se uradnikom ne more pomagati, in država tudi teh ne sme izročevati pogubi. Ljudje se ne smejo kar na slepo odrihati, treba je priprav in pozvedovanja, da ljudje dobe v Združenih državah ali v Braziliji tudi dela in zaslužka.

Avstrija si iz tujkega prometa že vsa leta pričakuje dobička, a tudi ta nada se noče izpolniti. Zadnji čas se je celo reklo, da je letos dosti več naših ljudi šlo v Švico in Italijo, kakor je tujcev došlo sem. Iz tega vidimo zopet vso lahkomišelnost našega ljudstva.

Velepomembno je poročilo komisarja Zimmermanna. Nadzoroval je Avstrijo in kot nadzornik poroča, da se bo Avstrija le držala, in sicer iz teh razlogov: premoženje tudi iz novih držav se staka na Dunaju. Tu imajo svoj sedež razna velika podjetja, ki delujejo v novih državah, posebnega pomena pa so dunajske banke! Dunaj je bil in ostane središče trgovine, središče vzhodne Evrope. To pride tudi državi v prid pri davkih. Med bremenih, ki jih mora država nositi, je največje uradništvo. Že se je 80.000 ljudi odslovilo, a breme je še vedno hudo. Vidi se pa že, da ponehava breme pokojnin. Drugo breme so ljudi, ki nimajo dela. Armada Avstrije ne stane razmeroma toliko kakor druge države, ki se naprej pripravljajo za vojno. Breme državnih dolgov ni prehudo, ker se je država otresla dolga, ki ga je imela pred vojno ali ga je napravila med njo. (Država se je tega dolga iznebila na stroške svojih ljudi

trden na svojem mestu, niti za trenutek nisi omahoval. Ta grozna preiskušnja na Tvoje stare dni, grozna bol nad tolikim ponižanjem ljudstva, ki si ga tako iz dna svoje duše ljubil, Ti je nakopala kal bolezni, kateri si sredi svojega plodonosnega delovanja, a še poln upov v svitlejšo bodočnost svojega naroda, tako nagloma podlegel.

Počivaj, dragi oče Habnar, odmori se od neumornega dela, oddahni si, kajti zli duhovi Tvojih nasprotnikov Ti ne morejo več škodovati, vživaj zlati mir in plačilo pri Onemu, ki ve in zna vse, ki je gledal Tvojo borbo, Tvoje delo in Tvoje hrepenenje in ki Ti bo gotovo bogati plačnik nad zvezdami.

Mi pa, ki smo Te gledali v Tvojem življenju, videli Tvoje delo, občudovali Tvojo vstrajnost v dobrem in se kot mladina od Tebe učili, prisegamo pri Tvojem spominu, da hočemo zastaviti vse svoje sile in zmožnosti za vzvišene ideale in cilje, ki si jih Ti tako vstrajno in goreče zasledoval.

Blagor Tebi, zlata duša,
počivaj v miru vekomaj.

PODLISTEK

Umrl je mož.

Umrl je mož jeklen, kje mu je para? Jurij Rutar, pd. Habnar v Malčapah, ni več med nami; preselil se je v domovino, kjer ni več solza, ni več prevare. Dobojeval je boj neizprosno visoko je vihnel prapor narodnosti, poznal ni ne „nazaj“ ne „kloniti“.

Dragi! Rodila Te je kmečka mati, skrbno Te je negovala, vzorno Te je vzgojevala, učila Te slovenski rek, vlivala Ti slovenske pesmi čarodar. Postal si fant, izkusil marsikaj si, okužil ni Te glas vabljivega zapeljivca, ostal Slovenec si.

Postal si mož. Kdo šteje muke Tvoje, kdo pozna vse gorje, ki čutil si jih sam v borbi za pravico? Naj govori le glas naroda, v prah teptanega. Sirota bedna prosila Te pomoči, ustregel si po svoji moči. Poganjanec zatekel se je v Tvojo koč, našel pomoč je pred grabljivimi volkovi, bil varuh si mu in zaščitnik. Naj govori glasno lepa stavba tam v Žitari vasi, narod jo „svoj dom“ zdaj imenuje, v

ki so obubožali in izgubili zaupanje v takšno državo.)

Pregled državnih dolgov v Evropi daje tole podobo:

	milijonov ljudi	milijonov zlatih kron dolga
Avstrija	6,5	275
Belgija	7,5	1389
Češka	13,6	295
Nizozemska	7,2	943
Francozka	39	2570
Angleška	44	4313
Ogrska	8	116
Italija	39	496
Japonska	80	116
Norveška	2,6	474
Španska	21,8	392
Švedska	6	399
Švica	3,9	590
Združ. države	112,8	968

Zimmermann trdi da avstrijski proračun v primeri z drugimi ni neugoden. Položaj pa se bo potem zboljšal, ko se znižajo stroški produkcije in se s tem da možnost izvoza, in ko se razmerja s sosednimi državami zboljšajo. (Op. ur.: Razmerje z Jugoslavijo bi bilo takoj prijaznejše, ko bi Avstrija pravično postopala s koroškimi Slovenci!) Konečno je treba, da se zniža obrestna mera, ki se bo znižala, kedar bo inozemstvo Avstriji zopet zaupalo. Polagoma se mora odpraviti tudi Mieterschutz, ker je hišna last deloma podlaga realnega kredita.

Zimmermann pravi, da se je izkazala Avstrija bogatejšo, nego bi bil kedo mislil. Bilo je pač kakor če se licitira stara hiša, človek bi ne verjel, koliko je v nji ropotije.

List stane od 1. oktobra do 31. decembra za:

Avstrijo četrtno . . . 1 šil.

„ celoletno . . . 4 „

Jugoslavijo četrtno 25 Din.

„ celoletno 100 „

Posamezna številka 10 grošev

POLITIČNI PREGLED

Avstrija. Dne 21. t. m. je izbruhnil v Donawitzu na Štajerskem štrajk kovinskih delavcev. Stavka jih nekako 4000, ker premalo zaslužijo. Boj je hud: Alpina družba hoče, da delavci zopet delajo z dosedanjimi plačami, delavci pa hočejo doseči povišek. Tudi grožnja, da bodo odpušteni, delavce ne gane. Končno se je zganila vlada, ki bo posredovala, da se delavcem po možnosti ugodni in da se prične zopet z rednim delom. Tudi delavec mora živeti in imeti delu primeren zaslužek. — Jutri se sestane parlament, da reši, kar so naročili v Ženevi. — Na konferenci dežel se je zadnjič raspravljalo o preustroju orožništva. Z ozirom na štedenje se odvzame deželam in centralizira.

Jugoslavija. Medtem ko sta Kalfor in Cankov lazila okrog jugoslovanske delegacije v Ženevi in se ji klanjala, je govoril minister zgradb Stojančev komitoru, naj pričnejo z živahnejšo akcijo napram Jugoslaviji. Obmejni oficirji, ki ovirajo prehod bolgarskim tolpom, bodo z naprej kaznovani kot izdajniki. Krvniška vlada Cankova uganja hinavščino, ki je brez primere. Ni se čuditi, da je Jugoslavija napram Bolgarski tako previdna. Značilno je tudi to, da je začelo zadnji čas napadati Jugoslavijo tudi bolgarsko časopisje. 150 mož broječa tolpa je napadla kmeta na Črnem vrhu in ga oškodovala za 200.000 Din. — Odnosaji med Jugoslavijo in Grško se vedno boljšajo.

Albanija. Režim Ahmed beg Zoga se menda nagiba k zatonu. Nekatera albanska plemena so se uprla in dosegla ostavko vlade. Vlada je odstopila tudi vsled tega, ker se poslanci vabilu na zasedanje skupščine po večini niso odzvali. Brez parlamenta pa se dolgo ne da vladati. Uporniki so baje zasedli Skader. Vstaja ni naprejala samo proti proti osebi beg Zoga, temveč

proti vladajočemu režimu sploh. Nezadovoljna albanska plemena hočejo red in mir v deželi. Zato zahtevajo razpust narodne skupščine, evropskega kneza in nestrankarsko vlado. Nezadovoljna plemena so poslala pritožbo Društvu narodov in zahtevala intervencijo. Intervenirati nameravajo tudi vse sosednje države skupno.

Šolstvo na Češkoslovaškem. Tukajšnji in tudi Nemci v drugih državah so zagnali pred mescem velik krik, da se hoče nemško manjšino na Češkoslovaškem zatreti s tem, da se zapirajo njih šole. Sedaj je te očitke v praškem parlamentu zavrnil prosvetni minister in jih označil kot bajke. Prosvetni minister je navajal, da je vzrok ukinitve razredov ta, ker je nazadovalo število porodov odnosno se je število šolo-obveznih otrok zmanjšalo. Od leta 1914 se je število učencev zmanjšalo za pol milijona. Zato je morala vlada ukiniti 2226 razredov, in sicer na Češkem 1712, od teh 1031 čeških in le 681 nemških; na Moravskem 403, od teh 300 čeških in le 103 nemških; na Šlezkem 111, od teh 48 čeških in 63 nemških. S tem je prosvetni minister dokazal, da so nemške pritožbe neopravičene in da se je veliko več čeških razredov odpravilo kakov nemških. Nemci v praškem parlamentu so dobili dobro sedečo klofuto. —

Važen korak češkoslovaške republike za zblizanje z Nemčijo. Ker bodo Francija, Anglija, Belgija in najbrže tudi Italija sklenile z Nemčijo varnostni pakt za mejo ob Renu ter sta tako Poljska in Češkoslovaška ostali osamljeni, je Češkoslovaška ponudila Nemčiji pogajanja za medsebojno razsodišče. — Češka ponudba je izzvala v Nemčiji velik odmev; nekateri listi pišejo, da ta ponudba znači prestop z dosedanje politične linije na novo linijo. Nemška vlada še ni odgovorila. Nemški listi trde, da bo Nemčija kot protitež zahtevala, da naj češkoslovaška vlada uredi vprašanje nemške narodne manjšine. — Renski varnostni pakt je čisto kratek in ne pozna zmagovalcev in premagancev, temveč govori o popolni enakopravnosti vseh prizadetih držav. Nemčijo se je vabilo na konferenco, ki se bo vršila menda v Švici v Locarno. Pogajanja bode zelo dolgovozna. Tudi Mussolini je obljubil, da gotovo pride. Varnostni pakt med temi državami pomeni velik korak naprej v zblizanju narodov in zagotovitvi evropskega miru.

Društvo narodov. Na plenarni seji Društva narodov se je raspravljalo o gospodarski in finančni obnovi Madžarske in Avstrije. Glede Avstrije je poročevalec predložil resolucijo, ki izraža zadovoljstvo nad napredkom, ugotovljenim v Avstriji glede finančne stabilizacije. V tem oziru je društvo narodov sprejelo sklep Sveta in poročilo finančnega odbora. Zbor Društva narodov jemlje na znanje končna izvajanja iz poročila stroknjakov, ki so imeli po nalogu Sveta Društva narodov proučiti gospodarski in finančni položaj Avstrije in upa, da pride v finančnem odboru glede teh vprašanj v kratkem do pozitivne rešitve. — Delegat Češkoslovaške je pripomnil, da bo napovedana svetovna gospodarska konferenca po njegovem mnenju našla tudi rešitev za gospodarske stike Avstrije. Avstrijski delegat Mensdorf se je v daljšem govoru zahvaljeval za dosedanje lojalno in prijateljsko naklonjenost Društva narodov napram Avstriji. Pozival je navzoče naj še nadalje skrbje za nadaljni razvoj mlade republike. — Društvo narodov se je bavilo tudi z vprašanjem brezposelnosti. Avstrijski delegat je predlagal, da bi mednarodni delovni urad raztegnil svoj delokrog tudi na brezposelne, ki bi lahko dobili delo v južni Ameriki in se ne oziral samo na ruske begunce. Priselitev v Zedinjene države je začasno čez določeno število nemogoča, ker imajo Zedinjene države sedaj same okrog 2 milijona brezposelnih.

Zahteva po neodvisnosti arabskih držav. Sirsko-palestinski kongres je poslal Društvu narodov obširno spomenico, v kateri zahteva: 1. priznanje neodvisnosti in suverenosti Sirije, Libanona in Palestine; 2. pravico združitve teh treh dežel s civilno parlamentarno vlado in pravico za priključitev k drugim arabskim državam; 3. takojšnjo odpravo mandata; 4. izpraznitev Sirije, Libanona in Palestine po francoskih in angleških četah; 5. dovoljenje za vstop Sirije in Velikega Libanona v Društvo narodov z istočasno proglastitvijo popolne neodvisnosti obeh držav. Spomenica zahteva nadalje ustavitve sovražnosti v Siriji in imenovanje nevtralne komisije, ki naj bi na licu

mesta proučila razloge, ki so dovedli Druze in druge narode do upora proti tujcem. — Francozom se v Siriji ne godi dobro. Druzi so zavzeli predmestje Sueide, ujeli 450 francoskih vojakov in oficirjev, dva velika oklopna avtomobila, znatno število topov, mnogo municije in za 26.000 turških funtov zlata. Vsak narod pač stremi za samostojnostjo in svobodo. Francoska poročila pravijo, da so francoske čete priborile po težkem boju Sueido nazaj in zapodile Druze v beg. — Zadnja poročila vedo povedati, da so Druzi proglastili neodvisno državo, katere vlada je sestavljena iz Druzov in Sirijcev.

Angleška—Turška. Med Angleži in Turki je prišlo v Mosulu do spopada. Turki so pomorili veliko kristjanov. Angleška je zato v Ženevi predlagala, da se pošlje tja komisija, ki bi grozodejstva preiskala, a Turčija s tem ni soglašala in predlagala ravno nasprotno, in izjavila, da nima več interesa nad zasedanjem Društva narodov. Poročila pravijo, da Turčija mobilizira. Tri turške divizije so bile odposlane proti Iraku, Rusija pa jih podpira. Mosulsko vprašanje je sploh trd oreh za društvo narodov. Sedaj čaka na odgovor haaškega razsodišča, na podlagi katerega bo potem odločalo.

DOMAČE NOVICE

Naročnikom. Zadnje četrtno leto 1925 je napočilo. Da morejo cenj. naročniki poravnati naročnino za zadnje tri mesece v letu, smo priložili današnji številki položnice. Vsak naročnik, ki se zaveda misije, ki jo izvršuje naš list, se bo takoj poslužil položnice in plačal naročnino za četrtno leto v znesku enega šilinga. Kako mala vsota v sedanjih razmerah napram onemu, kar nudi naše manjšinsko glasilo naročnikom in čitateljem. Še več storite! Letošnja letina je bila primeroma dobra. Sedaj v jeseni se prodajajo poljski in drugi pridelki. Zato mnogemu ne bo težko, če plača naročnino za pol ali celo leto naprej. Težko je verjetno, da bi se naročnina, ko je naša valuta stabilizirana, še zvišala. Z vplačilom za več četrtnih obrokov se tudi odkrižate nerednemu dostavljanju in opominov in tudi morebitni ustavitvi lista. Obenem pozivljamo vse one, ki so dobili ta mesec izpolnjene položnice, da zaostanke takoj poravnajo in poleg tega še pošljejo z danes priloženo položnico naročnino za zadnje četrtno leto. Zamudnikom moramo list brez obzira ustaviti. Kakor je vsako izkoriščanje drugih samo na sebi že podlo, tako tudi ni častno izkoriščanje izdajateljstva lista, ki nesebično zastopa in ščiti slovensko manjšino na Koroškem. Vsak mora to uvideti in bo, ako ima le količkaj ponosa in časti v sebi, poravnal zaostalo naročnino. Kdor pa lista ne želi več, bo vsaj 14 dni pred potekom naročnine ali četrtnega sporočil upravi, da se dopošiljanju odpoveduje. Takšen je običaj. Iz mnogih novih naročil pa posnemamo, da list zadovoljuje in ugaja. Slovenci, pokažite, da ste politično zreli! —

Uprava.

Duhovniška vest. Župnija Brdo na Zili dobi za provizorja čg. Blaža Wölfel-a in Žvabek kaplana Franca Katnika.

Šolske razmere na slovenskem Koroškem. O tem je govoril tajnik Ciril-Methodove družbe na skupščini v Brežicah. Izjavil je, da se nadaljuje z vso silo že pred vojno preiskušena nemška praksa s takozv. utrakvističnimi šolami, ki so v bistvu nemške. Na teh šolah vzgajajo naše otroke sistematično v tem pravcu, da se pričnejo sramovati materinskega jezika in ga polagoma celo mrziti. Glavni namen teh šol in v njih nameščene učiteljske je ta, da bi slovenskega otroka vzgojili tako, da bi tudi izven šole opustil rabo svojega jezika. V teh šolah se slovenščina uporablja za pomoč le nekaj mesecev v prvem šolskem letu. Komaj pa se učenci priučijo nemški abecedi, izgine slovenščina popolnoma iz šole. Otroci, ki v odmorih slovensko govore, se kaznujejo. Našim otrokom nalagajo sramotilne naloge, da morajo pisati po cele strani na pr. stavek „Ich bin ein windischer Esel“. Koliko uspeha si koroški Nemci obetajo od utrakvističnega šolstva, nam najbolje priča dejstvo, da je ravno taki šoli sedaj ustanovil nemški Schulverein v Področici in Ljubelju. Ta izrazito nemško-bojna organizacija torej javno s svojim delom izpričuje, da ji koroški deželni šolski svet v ničemu ne zaostaja.

Da bi prisilili Slovence k pošiljanju otrok v utrakvistične šole, je koroška šolska oblast izvršila razne manevre, ki naj bi jo na zunaj kot objektivno izkazali. Ker ve, da se naši Korošci hočejo poleg izobrazbe v materinščini priučiti tudi nemščine, je izdala za par šol tak učni načrt, da je pouk nemščine nalašč reducirala na minimum. Ko to na pr. v Št. Jakobu v Rožu tudi ni izdalo, je celovška šolska oblast izvršila naslednji manever takozv. „javna ljudska šola s slovenskim učnim jezikom v Št. Jakobu v Rožu“ se je lani otvorila. Ne smemo si misliti, da je bila to res šola za sebe, kot bi se sodilo lahko z ozirom na visokodoneči naslov. V zadnjih klopeh utrakvističnega razreda so namreč sedeli učenci te slovenske šole, za koje se seveda učitelj ni posebno brigal. Da bi pa bila mera cinizma polna, se je na tej šoli uvedel samo dopoldanski pouk, češ da ni zadostnega prostora. Med ljudstvom, ki hoče celodnevni pouk, se je na ta način zbudilo nezadovoljstvo ter so se starši odločili zopet za utrakvistične šole. Na Koroškem našega šolstva več ni kljub temu, da nemške publikacije same pripoznavajo, da je na Koroškem še 80.000 Slovencev ter se same norčujejo iz najnovejšega ljudskega štetja, ki je na Koroškem naštel le še 37.000 Slovencev.

Srpska kolonija.

Pod tem naslovom so prinesle „Freie Stimmen“ z dne 21. VIII. 1925, šte. 188., dopis iz Železne Kaple, v katerem se dopisnik ali morebiti kakšna dopisunka v prav neslanem tonu zgraža nad tem, da so v letošnjih počitnicah prišli tja tudi „skrajno nedobrodošli“ gostje“ iz Jugoslavije. Ne vemo sicer, ali je prišla omenjena številka „Fr. St.“ v roke vsem prizadetim, prepričani pa smo zagotovo, da so jo brali oficijelni zastopniki Jugoslavije v naši državi in da bodo pač vedeli izvajati posledice iz tako sovražnega pisarjenja napram državi s katero je Avstrija pravkar sklenila trgovsko pogodbo. Danes, ko stremimo za tem, da se pozabi sovraštvo in se duhovi polagoma zopet pomirijo, pač ni umestno govoriti o „srpskih“ bandah. Že sam naslov dopisa je izzivalen. Kolikor nam je znano, med dotičnimi gosti ni bilo nobenega Srba, ampak sami Slovenci in domačini, ki so po dolgem presledku prišli tja da obiščejo svoj dom in svoje najožje sorodnike. Če so se dotični med plebiscitno dobo borili javno in odkrito za to, do česar so imeli ravno toliko pravice kot vsak drugi Korošec bivše A-cone, je pač nizkotno, ako omejeni dopisun trdi, da so radi tega vredni preziranja. Smešno je tudi, če jim dopisun nekako za hrbtom grozi, da so jim koroška tla za vedno zaprta. O tem pač ne bodo odločale „Fr. St.“ in njeni dopisniki, ampak vse kdo drugi. Zanimivo je pri vsem tem tudi dejstvo, kakih sredstev se poslužuje kapljiški dopisun, samo da bi nanovo vzbudil sovraštvo in mržnjo do bivših domačinov. Tako n. pr. med drugim pravi, da se je nahajal v Železni Kapli tudi neki bivši celovški profesor, ki je l. 1919 vodil kot jugosl. nadporočnik v Grabštanju srpske tolpe proti svojim nekdanjim sošolcem. Dopisnik ni samo zloben lažnik, ampak ima tudi zelo krutek spomin za zgodovinske dogodke. Dobro nam je znano, da omenjeni celovški profesor nikoli ni bil v Celovcu profesor, ampak je že pod nekdanjo Avstrijo kot koroški Slovenec moral iskati kruha drugod in sicer v Gorici in drugod. Napad pri Grabštanju, o katerem dopisnik govori, se pa ni izvršil l. 1919, ampak že v jeseni l. 1918, ko je omenjeni profesor bil še daleč v globoki Rusiji. Z zavijanjem dejstev in zlobnimi lažmi skuša torej ta list tudi zana-prej netiti sovraštvo.

Ne bi pisali tega, če se ne bi ravno nemški listi letos pritoževali, da v spodnjem delu Koroške ni bilo nobenih tujcev. Ali jih bomo mars takšnimi propagandnimi sredstvi privabili v deželo? Avstrija bo morala v bodoče če se bo hotela gospodarsko okrepiti, obračati enako Švici veliko pozornost na tujski promet. Toda ni zadosti, imeti samo lepe gore bistre reke in sinja jezera. Tudi prebivalci sami se bodo morali korenito izpremeniti. V tem oziru smo še daleč, daleč za Švico, kjer ne poznajo narodne mržnje, kjer spoštujejo vsakogar, kdor pride tja, pa naj si bo Anglež ali Turek.

Ledince. (Sram jih je.) Da je nemški Jungendbund udrl v našo cerkev, da je k temu vpregel celo škof. ordinariat, je bila velika neumnost in to zdaj naši nasprotniki že sami uvidevajo. Tako se bodo naši ljudje vedno bolj zavedali narodnih svojih dolžnosti. Iz tega spoznanja izvira poročilo socijaldemokratskega lista. „Kdo ima kaj pameti,“ pravi ta list, „bo uvideval, da tako nastopanje nemških organizacij v slovenskem kraju ogroža enoto dežele. Kaj bi rekli politični norci, če bi hoteli Slovenci enako nastopiti v nemškem kraju? A ti ljudje imajo Slovenca za človeka nižje vrste, ki nima tiste pravice kakor nemški narodovec. Podobna slovesnost se je nedavno obhajala v Vovbrah, kjer se je izzivalo Slovence in socijalne demokrate. Obžalovati se mora politična kratkovidnost deželnega glavarja Šumija, ki te provokacije še podpira s svojo pričujočnostjo. Iz tega se že zdaj spozna, kakšen bo značaj slovesnosti dne 10. oktobra.“ Socijalnodemokr. list nam svetuje, naj se za take prireditve ne zmenimo in pravi: „Za nemškimi izzivalci je le mala peščica ljudi. Taka izzivanja so nevarna v zunanjepolitičnem oziru (ker Društvo narodov spozna, kakšno je na Koroškem varstvo manjšin pod nemško oblastjo), v resnici je to „Aufschneideri“, prazen krik, peščice perverzih narodovcev, za katerimi sploh nikogar ni. Socijalni demokratje in tudi krščanski socijalci tako izzivanje odklanjajo.“ Torej potrpeti je treba in tega smo koroški Slovenci že vajeni, narodna neumnost naših Nemcev bo le Nemce tepla. Krščansko-socijalnih Nemcev in socijalnih demokratov naloga bi pa bila, pravočasno narodnim prisojencem pojasniti, da ne bodo naprej uganjali svoje oslarije. S tem mi nismo zadovoljni, da se po takih dogodkih nas pomirjuje: Slovenci, bodite tihi, ne pritožujte se, to niso koroški Nemci, to je le peščica norcev... ako so norci, denite jih v norišnico, da ne bodo naprej razgrajali. Nam je le ena pot prosta: pot v javnost, ki takih dohodkov ne bo odobrvala.

Škocijan (Heimatschutz). Na kvaterno nedeljo ljudje radi poromajo k nam. Heimatsclerji velikovškega okrožja so si tudi naročili duhovnika iz Gospe svete, ki jim je maševal, pridigoval in blagoslovil zastavo v Klopincu. Imeli so bolj klaverno slovesnost; domačini so izostali in ves dirindaj bojkotirali. Govorniki so navduševali svoje zveste in nezveste ovčice. Da so se obregnili ob Čuše in seveda ošvrknili našega poslanca, se razume od sebe. Hudomušneži pravijo, da bodo glavni kričači hajmatšuca v resnem slučaju obrambe domovine prvi pobrali šila in kopita. Isti namreč, ki imajo pri hajmatšucu glavno besedo in najhušje kričijo, so bili ob času vojne večinoma oproščeni, iz raznih krivičnih vzrokov „enthoben“. Tedaj ko so majnika 1919 se spet vrnili Jugoslovani, so se sicer radi lepšega zbrali in hoteli se pokazati junake. Ko pa je Srbin malo pokukal čez Luže, jim je odpovedalo njihovo junaško srčce, bezgali so, da se je prah kadil za njimi in so celo široko pot na Celovec zgrešili. Duhovnika rabijo te vrste ljudje samo za štafažo, za „Aufputz“. Ko se enkrat na Koroškem razdere „Einheitsliste“, bode hajmatšuc, ki se vsaj v slovenskem delu Koroške največ rekrutira iz starih plesnjivih liberalnih nemškutarjev, prvi vdaril čez farje in nastopil proti cerkvi.

Sinča vas. Ko je 20. septembra tega leta „Heimatschutz“ v Podgradu ob Klopinjskem jezeru imel svojo veselico in ples, je zašel iz radovednosti tje tudi nek slovenski fant. Ni bil dolgo tam, so ga že ozmerjali, ga vrgli ven in mu raztrgali obleko. Na slovenski veselici se kaj takega nemškutarjem ne zgodi. Sicer se pa Slovenci naj izognejo hajmatšuceljevih veselic, saj tudi sociji izostanejo. Imajo prav; saj tje ne spadajo.

Sekira ob jezeru. (Ko se je zbudil.) V soboto dne 19. sept. v neki hiši niso mogli pomiriti čuječega psička, ki je naprej lajal. Gospodarju se je stvar zdela sumljiva ter je šel okoli hiše gledat. In glej, ob cesti je spal moški spanje pijanega. Gospodar se seve ni hotel z njim ukvarjati in je šel spat. Zjutraj je šel zopet gledat in našel človeka, ki je jokal kakor izgubljeni sin ob svinjskem pašniku: ponoči, ko je vinski brat spal, mu je nekdo sezul nove

čevlje, vzel klobuk in denarnico. Revež je v soboto zvečer zgrešil cesto. Hotel je v Celovec, pa je šel ob jezeru naprej do Sekire, zato je moral v nedeljo zjutraj bos in brez klobuka domu v Celovec.

Škocijan. Nenavadno lep dan je bil letos na jesensko kvaterno nedeljo 20. septembra. Od blizu in daleč je prišlo mnogo ljudstva k nam na božjo pot, škocijansko bridko martro počastit; prav veliko ljudi je sprejelo sv. zakramente. Tokrat pa je bil še ta dan prav slovesen radi tega, ker smo objednem opravili zahvalnico, da smo našo farno cerkev od zunaj spravili v red. Tekom let so postale nujno potrebne razne poprave. Pokopališka ograja je rabila novo streho, na zvoniku se je pokvarila streha tako, da je povsod premakala: streha na srednji ladji in na obeh stranskih, posebno pa na kapelicah je točila. Toraj smo se morali lotiti poprav, četudi smo vedeli, da bodo nastala velika plačila. Na kvaterno nedeljo so domači in tujci lahko naravnost občudovali, kako lepo in dostojno so Škocijanarji popravili od zunaj svojo farno cerkev. Naj sodi o naših faranih svet kakor hoče, a to jim mora priznati, da so za dobre namene požrtvovalni. Škocijan je prenovljen. Električno ima, ubrano mogočno zvonjenje in sedaj res lepo in dostojno okrašeno cerkev. Duhovni svetovalec g. župnik Kindlman je v svojem lepo zasnovanem govoru pred slovesno sv. mašo g. Sturma zbrani množici naslikal velike duhovne in telesne dobrote, ki jih nudi ljudem cerkev. Vsaka župnija si šteje v čast n ponos, ako imaš lepo cerkev. Vso priznanje zasluži stavbeni, konkurenčni odbor in mojstri s svojimi delavci. Prihodnje leto upajmo, bomo cerkev popravili in okrasili od znotraj, da bode naš Škocijan tudi v tem oziru biser Podjune.

Vogrče (Nov vodovod). Vendar enkrat! Dolgo in težko smo pričakovali ta vodovod, leta ga pripravljali, naposled smo ga vendarle dočakali. Vodovod je skupen vsej vasi s šolo in župniščem vred. Delo je izvršila v splošno zadovoljnost tvrdka Hubmer-Haas v Celovcu, seveda ne zastoj. Voda je zdravstveno preiskana, priznana dobra in izvira iz močnega vrelca na bližnji gori kakih 500 m daleč od vasi. Pritisk je izdaten in znaša dve in pol atmosferi. Ne bo sicer lahko poravnati stroškov, ali ker je vas, zlasti ob času suše, veliko trpela radi pomanjkanje dobre pitne vode, je novi, povsem moderni vodovod, posebno tudi v zdravstvenem oziru, velika dobrota za tukajšnje prebivalstvo. — Pa še ene pridobitve ne smemo pozabiti: Kadar se bo namreč odslej „sovražnik domovine“ vsmelil približati se našemu velemestu, ga bo sedaj naš mali, neustrašeni „heimatšuc“ pogljal kar z mrzlim curkom v beg; vsaj drugega orožja menda itak nima. — „Bavbav.“

Št. Rupert pri Celovcu (Nesreča). V četrtek, 12. t. m. je povozil avtomobil iz Poreč na Beljaški cesti 4 leta staro hčerko gosp. trgovca Schnabla iz Št. Ruperta pri Celovcu. Težko je bilo ubogo deklo poškodovano na glavi in v nezavesti pripeljana v celovško bolnišnico, kjer je 14. t. m. podlegla poškodbam. Globoko je prebodlo materino srce, ko je zvedela, da je vgasnil za vedno nežni smehljaj na cvetočih licih ljubljene Milke, brez da bi mogla dati starišem zadnji poljub. Nešteto darovanih vencev in šopkov je krasilo krsto nedolžnega angelčka, edine hčerke žalujočih starišev. Starišem naše sožalje!

Ribnica. (Oče Tuš †.) V četrtek 17. sept. smo na otoškem pokopališču nesli k zadnjemu počitku Tušvega očeta. V pondeljek zjutraj je še šel s konji na polje, da zorje nekaj krompirja. Ko zaorje sedmo brazdo, pristopi smrt in mu vzame oralo iz roke. Ravno pride iz cerkve žena, ker je bila ta dan maša za mater, ter iz cerkve prinese mrtvaško svečo ki jo možu položi v roke. S Tušem je zaspal eden starih blagih posestnikov, ki so se zvesto držali vere in materinega jezika. Bil je rojen in zaveden Nemec, ki je v svoji pravičnosti spoštoval tudi Slovence, ki se zavedajo svojega materinega jezika. Bog mu daj večni mir in pokoj!

SLOVENC!
Pomnite, da smo bili
mi prvi na Koroškem

GOSPODARSKI VESTNIK

Dvakratna molža.

Večkratna dnevna molža vpliva ugodno na mlečnost. Zato je trikratna molža boljša kakor dvakratna. Tako se povsod bere in poudarja. V resnici so tudi dosedanji poizkusi pokazali, da se z večkratno molžo več namolze kakor v nasprotnem slučaju. Pri nas je že od nekdanj vpeljana trikratna molža: zjutraj, opoldne in zvečer.

Zanimivo je pri tem to, da molzejo po najbolj naprednih živinorejskih in mlekarških krajih, samo po dvakrat na dan, zjutraj in zvečer. To vidimo v Švici in na Danskem. Po teh krajih nahajamo najbolj mlečne krave z najbolj razvitimi vimeni, kakršnih pri nas sploh ni videti. Kako naj si to razlagamo?

Da imajo krave po teh krajih tako velika vimena, to je pripisovati obilni mlečnosti ondotnih krajev. Pri bogati mlečnosti se tudi vimena bolj razvijejo. V nekoliko smemo ondotna velika vimena pripisati pa tudi dvakratni molži, kajti pri dvakratni molži se mleko po dalje časa nabira v vimenu, ki se zaradi tega tudi nekoliko bolj razvije. Obilna mlečnost po teh krajih je pa predvsem posledica ondotnega močnega krmljenja. Molzne krave dobe po teh krajih, kar jim pripada. Dvakratno krmljenje in dvakratna molža imata pa tudi to dobro, da imajo krave več časa za mirno prežvekovanje in ležanje. Tudi v tem tiči nekoliko tistega vzroka, da se živali bolje počutijo in da nam več molzejo.

Po prej imenovanih deželah ima dvakratna molža še ta pomen, da se v ondotne sirarne spravlja mleko le od dveh molž, namreč od jutranje in večerne.

Za naše kraje je trikratna molža bolj učinkovita, tudi iz tega razloga, ker je naša molža vobče slabša kakor je v Švici in na Danskem. In na molži sami je tudi mnogo ležeče, kako se mlečnost obrača.

Najboljše krave na svetu. Rekorde, ki so jih dajale ameriške krave, je postavila v senco avstralska krava plemena Milchshorthorn z imenom „Melba XV“. Ta krava se nahaja v državi Novi Južni Vales. Oddala je leta 1923. pod kontrolo izvežbanih uradnikov kmetijskega državnega urada 14.732 kg mleka z 4,97% maščobe. To dá 850 kg masla. Največ, kar je dala na dan, je bilo 53½ kg mleka. Tekom osmih mesecev je dala več nego 73 kilogramov maščobe ali 83 kg masla, torej na dan 2½ kg masla. Seveda je imela tudi temu primerno krmo, najboljšo in strogo predpisano. Najboljša krava Danske je dala v zadnjem kontrolnem letu 12.326 kg mleka s 3,82% maščobe ali 526 kg masla. Najboljša mlečna krava v Avstriji je last zveznega predsednika dr. Hainischa. Dala je lani nad 10.000 litrov mleka.

Tržne cene. Celovec, 23. septembra: Kapus 70—80 g, rdečo zelje 70—90 g, karfijol 80 g—1'40 Š, koleraba 60—80 g, korenje 60—80 g, pesa 50—70 g, glavната solata 40—60 g, endivija 50—70 g, zelen grah 90 g—1'40 Š, fižol 60—70 g, čebula 70—80 g, česen 4'20—5'—Š, paradižniki 80 g—1'—Š, špinača 40—60 g, krompir 15—18 g, jabolka namizna 80 g—1'40 Š, grozdje 2—2'50 Š, breskve 80 g—1'—Š, češplje 80 g—1'—Š, brusnice 1'40—1'60 Š kilogram. Mleko (liter) 44—48 g, sladka smetana 3'40—4'—Š, kislá smetana 2'40—3'—Š, čajno maslo 4'80—6'80 Š, skuta 1'40—1'60 Š kilogram. Jajce komad 24—26 g. Žito: vž. 28—34 g, pšenica 28—30 g, oves 30 g, ajda 30—32 g, koruza 26—28 g kilogram. Živina: voli 1'20 Š, krave 0'80—1'40 Š, pujski 1'70—2'30 Š za kilogram žive teže. Koze komad 15—20 Š.

Dunaj, 28. sept. 1925. Dolar 7,12; nemška marka 1,682; funt šterling 34,22; ital. lira 0,2864; dinar 0,1254; franc. frank 0,3339; poljski zlati 1,1575; češka krona 0,2092 šilingov.

Curih, 28. sept. 1925. Dunaj 72,95; Beograd 9,20; Praga 15,35; Pariz 24,50; Rim 21,11; London 25,10; New York 518,10.

ZA NAŠO DECO

I. T.:

0 mladosti in smrti kralja Matjaža.

Kralj Matjaž ni bil kraljevskega rodu. Bil je sin slovenske kmečke hiše. V svoji mladosti je gledal dim, ki se je valil iz domače hiše in ga je veter razpihaval na vse strani neba. Lovil se je za krilo matere, ki je stala čez dan pri ognjišču in na večer molila rožni venec. Smehljaj se je očetu, ki je garal na polju, da mu je tekkel pot po licu kakor deževnica. Ko pa je bil star osem let, se je mali Matjažek povzpela na hrib, ki se je vzpenjal za hišo in tedaj je videl, kar še ni nikoli preje in dolgo za njim nihče drugi.

Vsi travniki in njive pod njim so bile v čudnem sijaju solnca, ki gre k večernemu počitku. Dim, ki se je dvigal iz hiše, je šel kvišku kot pri Ablovi daritvi. Prevzela je Matjažka lepota slike, ki jo je videl pod seboj in ni se zdrznil, ko je videl v daljavi v črnih sencih gora črni grad njihovega gospoda, ki se mu je zazdel prežeča ptica roparica. Poslušal je šumečo godbo, ki so jo pele za njegovim hrbtom mrmrajoče bukve, smreke in hrasti. In tedaj je rekel v svojem srcu:

„Bože moj, da sem jaz gospod in kralj, tedaj bi bila vsa ta zemlja božja in moja in mojega očeta.“

Bog, ki je vseviden in vseveden, ga je videl in slišal. Vsedobrotljiv, kakor je, mu je uslišal prošnjo in ga dal Slovincem za kralja. In zgodilo se je vse tako, kakor ste gotovo že brali, kar nam prelepo opisuje slovenska narodna pesem. Matjaž je postal mogočen gospod in po božji milosti kralj slovenskega rodu. Zemlja je bila božja in njegova, in ker je bila njegova, jo je dal slovenskemu kmetu. Oženil se je s prelepo Alenčico in imel ž njo tri sinove — ali sedaj pride ravno tisto, česar niste brali v narodni pesmi in sem jaz prepisal za vas iz starih, zaprašenih bukev, ki sem jih našel v kletih starega, podrtega samostana.

Ko se je dopolnil čas, ki ga je odločil Bog kralju Matjažu, da dá Slovincem kar je njihovega in jih stori zadovoljne in srečne — in je kralj Matjaž začutil, da se mu bliža konec, je pozval k sebi svojo ženo Alenčico in svoje sinove. Med ljudstvom je utihnila pesem in vesel razgovor, vsa dežela se je pogreznila v molk in žalost. Tudi Matjaža se je lotila žalost, ko je videl zbrane okoli sebe kneze in velmože slovenske, svoje sinove in Alenčico, svojo kraljico. Rekel je tiho in svečano v mrzli molk široke dvorane: „Ta zemlja je božja in vaša.“

To je izgovoril in zaprl oči.

Odhajal je v večnost in na njegovih ustnicah je zamrzla beseda: „Prisezite!“

V dvorani se je dvignil cel gozd mečev slovenskih knezov in velmož, ki so se priklo-nili spominu največjega slovenskega kralja.

To je vse, kar sem mogel razbrati o smrti kralja Matjaža iz preperelih listov v onih zaprašenih bukvah. Vsekakor bi bilo izredno zanimivo vedeti, kaj bi kralj Matjaž še povedal, če bi mu bilo usojeno živeti še par minut? In kaj se je zgodilo v slovenskih deželah neposredno po Matjaževi smrti? Gotovo je, da so imele z onimi bukvami opraviti samostanske miši in so zadnji listi precej obgrizeni, tako da obstoja sum, da so zadnji list popolnoma zgri-zle. Vsekakor smo na našo žalost ob važne slovenske zgodovinske dokumente. Škoda!

NAŠE KNJIGE

„Mladi junak“. Prejeli smo I. številko treznostnega glasila za mladino, „Mladi junak“. List, ki izhaja mesečno (razen počitnic), prinaša celo vrsto gradiva, ki prav dobro služi svojemu namenu. Gustav Strniša ima v njem več pesmi in pravljic z ilustracijami, katere je napravil E. Justin. List priporočamo vsakomur, iz tega razloga ker skuša zanesti med naraščaj zmisel za zdravje ter napoveduje boj al-

koholu in nikotinu. Zabavne tvarine je v njem dovolj za vsako otroško glavo.

Otoški postržek, spisal Anton Vadnjaj, Mohorjeve knjižnice 7. zv. Založila Družba sv. Mohorja, natisnila tiskarna Družbe sv. Mohorja na Prevaljah, 1925. Za ude Mohorjeve družbe broš. Din 10, vez. Din 17, za neude Din 13,40 in 22,70. „Jaz sem Francek Istinič iz Borovnice. Objestni ljudje, ki mislijo, da je treba majhnega človeka zaničevati, so mi dali drugo ime, ki ga ne slišim rad in ga ne povem“ — tako se nam predstavi „Postržek“ sam. (Postržek pravijo tistemu hlebčku, ki ga mati iz postrganih ostankov testa speko.) Tak pritkljaj so zdeli navihanci Istiniču, ki nam pripoveduje svoje življenje, ki ga je začel v Borovnici, eno leto pa nadaljeval v Postojni — v šoli, odkoder je šel v Ljubljano. Ta življenjepis dečka, ki začne zoreti, je tako zanimiv, duhovit, poln humorja in resnobe, da mu je težko dobiti kaj podobnega v našem slovstvu. To je knjiga, ki jo uživa odrasel prav tako kot mladina. Jezik je pristno naš, mnogo je čisto novih rekel iz naroda. Kdor hoče dati otrokom kaj za Miklavža ali za god, naj jim kupi Postržka. V vsako hišo naj pride, v vse šolske knjižnice! Pisatelju Vadnjaju pa toplo priporočamo: Še, še kaj takega! R. C.

„Klaverjev koledar 1926“. Deseto leto. Lep spominek misijonske ljubezni za sklep „svetega leta“. Ima lepo naslovno sliko: „Presv. Srce Jezusovo in zamorčki sužnji“. Ginljive povestice, mešane s slikami kot: „V deželi čarovnikov“, „Obisk pri g. Hansjakobu“, „V oblasti lovcev sužnjev“, „Viktoria“ itd., k sklepu seznam sejmov. Solze silijo bralcu v oči, ko v duhu gleda žalostno usodo zamorskih narodov in sužnjev, daleč proč od Boga — in potem njih veliko srečo, ko so že krščeni. Vsem našim cenj. čitateljem, posebnó misijonskim prijateljem in Marijinim družbam „Klaverjev koledar“ toplo priporočamo. Cena samo 60 grošev, pri naročbi 10 izv. skupaj se dobi povrhu lep barvan ščit presv. Srca Jezusovega; pri naročbi 100 izv. lepo barvano sliko Matere dobrega sveta. Naroča se pri Družbi sv. Petra Klaverja. Salzburg, „Claverianum“.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Na Dunaju so našli 16 80.000 Čehov. — Srebrni polšilingi so že v prometu. — V Splitu je bilo aretiranih 15 komunistov. — Turski parlament je sprejel zakon, s katerim se mnogoženstvo definitivno ukine. — V Tokio je pogorel parlament in še par sosednih poslopij. Škoda znaša 1½ milijona dolarjev. — Indiji preti radi letošnjega slabega pridelka lakota. Vzrok slabi letini je pomanjkanje dežja. — Judje so 19. t. m. praznovali svoje novo leto 5686. — 21. septembra se je podpiralo na Koroškem 1425 brezposelnih. — V Budimpešti je vsled bede v teku 24 ur znorelo 5 oseb. — Turki mislijo uvesti latinico. — Na Koroškem se je lani poročilo 2429 parov, rodilo 11.257 otrok in umrlo 4773 ljudi manj kot rodilo. — Pod D-vlak se je vrgel celovški gimnazijski profesor dr. Nöblböck. Bil je na mestu mrtev. — Kovali se bodo zlati novci po 10 in 20 šilingov.

Tovarniška zaloga usnja
Julijus Blass
Celovec, Novi trg št. 4

Ima v zalogi vse kožne izdelke ter kupuje in prevzema v delo sirove kože.

Bratje in sestre ne spite!